

S P R A W O Z D A N I E **z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej** **w Tułowicach za 2018 rok.**

Zadaniem pomocy społecznej jest rozwiązywanie problemów społecznych i przeciwdziałanie skutkom niekorzystnych zjawisk, które powodują wzrost zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem osób i rodzin. Działania w tej sferze realizowane są przez administrację publiczną (samorządową i rządową) we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Na poziomie lokalnym wiodącą rolę pełni Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach (dalej OPS), którego misją jest ochrona jednostki i rodziny poprzez zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwianie bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadania wykonywane były w tut. OPS przede wszystkim w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Udzielana pomoc kierowana jest do indywidualnego klienta /rodziny – mieszkańców Gminy Tułowice. Przyznanie pomocy następuje na podstawie złożonego wniosku w formie decyzji administracyjnej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Tułowicach w 2018 r. wydano łącznie **1485** decyzji administracyjnych podpisywanych przez Kierownika Ośrodka z upoważnienia Burmistrza. Podział wydanych decyzji przedstawia się następująco:

- dział pomocy społecznej razem **366** decyzji administracyjnych
- dział finansowo - księgowy razem **353** decyzje adm. świadczenie „Dobry start” 300+.
- dział świadczeń rodzinnych razem **766** decyzji adm. w tym:
 - liczba decyzji administracyjnych dot. świadczeń rodzinnych to **384**
 - liczba decyzji administracyjnych dot. świadczeń wychowawczych to **366**
 - liczba decyzji administracyjnych dot. funduszu alimentacyjnego to **42**

W dziale pomocy społecznej każda wydana decyzja poprzedzona jest wywiadem środowiskowym, przeprowadzonym przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania/pobytu klienta/rodziny. Jedynie udzielenie świadczeń w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego nie wymaga wydania decyzji. W sytuacjach, w których stwierdzone jest marnotrawienie środków finansowych lub bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, świadczenia pomocowe są realizowane w formie niepieniężnej.

W dziale świadczeń rodzinnych oraz w dziale finansowo-księgowym decyzje administracyjne wydawane były na podstawie wniosków składanych przez wnioskodawców.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Tułowicach według stanu na dzień 31.12.2018r. zatrudnionych było na umowę o pracę 11 pracowników, w tym 10 pracowników na pełny etat, jeden pracownik na 0,25 etatu, a jeden pracownik przebywa na urlopie wychowawczym. Inne formy zatrudnienia w 2018 r. miały miejsce w punkcie konsultacyjno- terapeutycznym działającym w Ośrodku Pomocy Społecznej tj. umowa zlecenie konsultanta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych oraz usługi psychologa prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą.

Struktura organizacyjna Ośrodka jest na bieżąco dostosowywana do zmian ustawowych oraz potrzeb wynikających z realizowanych zadań. Stosownie do art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek spełnia wymagania dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych „proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców”. Pracownicy Ośrodka posiadają wykształcenie i kwalifikacje zgodne z wymaganiami ustawowymi. Systematycznie podnoszą umiejętności, poprzez udział w szkoleniach i warsztatach.

Struktura zatrudnienia			Liczba osób	Liczba etatów	
Dział		Liczba osób	Ogółem	11	10,25
umowa o pracę	organizacja i zarządzanie	1	Kierownik OPS	1	1
	finansowo księgowy	2	Główny księgowy	1	1
			Samodzielny referent ds. księgowo-administracyjnych	1	1
	pomoc społeczna	3	Specjalista pracy socjalnej	2	2
			Pracownik socjalny	1	1
	świadczeń rodzinnych	2	Specjalista ds. świadczeń	1	1
			Specjalista ds. świadczeń rodzinnych	1	1
pomocniczy i obsługi	1	Sprzątaczką	1	0,25	
		2	Asystent rodziny	2	2
inne formy	punkt konsultacyjno-terapeutyczny	1	Konsultant ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	1	umowa zlecenie
		1	Psycholog	1	umowa świadczenie usług

BUDŻET OŚRODKA

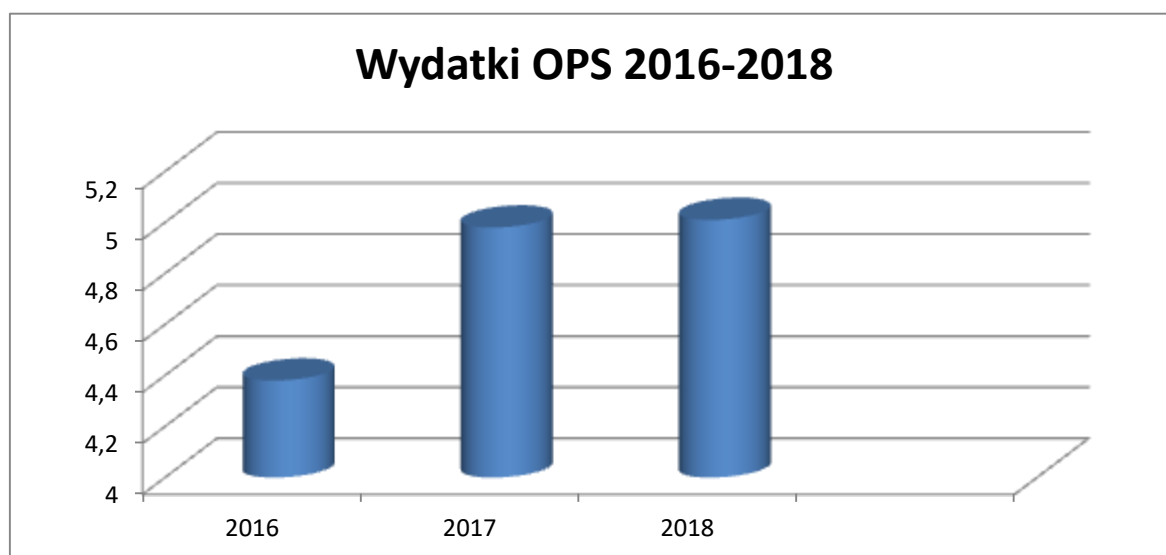
W roku 2018 na wszystkie zrealizowane zadania wraz z utrzymaniem Ośrodka wydatkowano kwotę **5 009 031,18 zł**, w tym:

- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie w wysokości: **3 721 089,04 zł**
- na zadania własne gminy dotowane z budżetu państwa w wysokości **310 682,54 zł**
- na zadania własne gminy w wysokości **977 259,60 zł**

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Świadczenia społeczne - zasiłki, składki, usługi opiekuńcze, dod. energetyczny, schronisko, prace porządkowe	413 386,96 zł	378 737,16 zł	338 807,45 zł
2.	DPS, Piecza zastępcza, Asystent rodziny	203 391,89 zł	202 167,35 zł	215 417,35 zł
3.	Świadczenia rodzinne, skl. zdrowotna, za życiem	976 924,10 zł	986 995,35 zł	1 070 094,31 zł
4.	Fundusz alimentacyjny	216 876,32 zł	206 234,23 zł	186 164,95 zł
5.	Świadczenia wychowawcze	1 776.735,91 zł	2 422 696,94 zł	2 306 192,87 zł
6.	Świadczenie jednorazowe 300+	- zł	- zł	148 510,00 zł
7.	Prace społecznie - użyteczne	15 106,50 zł	22 234,50 zł	20 984,00 zł

8.	Punkt konsultacyjno-terapeutyczny, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	45 417,27 zł	48 659,18 zł	36 345,31 zł
9.	Zrealizowane projekty:			
	„Powrót do zatrudnienia”	8 874,74 zł	- zł	- zł
	„Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”	14 400,00 zł	6 336,55 zł	8 943,00 zł
	Projekt UE "Po-MOC ma MOC!"	- zł	- zł	11 562,50 zł
	„Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”	110 000,00 zł	90 000,00 zł	62 500,00 zł
10.	Utrzymanie OPS	597 800,66 zł	616 101,94 zł	603 509,44 zł
Ogółem:		4 378.914,35 zł	4 980 163,23 zł	5 009 031,18 zł

Tabela 1: Wydatki zrealizowane przez OPS w latach 2016 – 2018



Wydatki Ośrodka mają tendencję wzrostową, a wynika to z licznych nowych zadań nakładanych na Ośrodek Pomocy Społecznej takich jak np. świadczenie „Dobry start” czy

nowe zadania w dziale świadczeń rodzinnych. Koszty utrzymania Ośrodka w 2017 r. tj. wynagrodzenia z narzutami ZUS, podatek oraz odprawy emerytalne to kwota 527 956,82 zł., pozostałe koszty wynosiły 88 145,12 zł. Natomiast w 2018 r. wynagrodzenia z narzutami ZUS i podatek wyniosły 520 624,10 zł., pozostałe koszty wyniosły 82 885,34 zł.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych

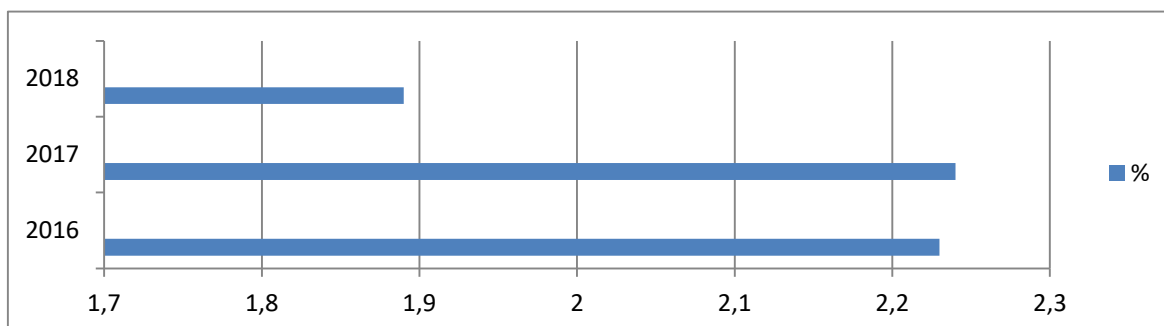
Wyniki analiz dowodzą, że w Gminie Tułowice głównym powodem ubiegania się o wsparcie z pomocy społecznej jest ubóstwo, którego przyczyną jest przede wszystkim bezrobocie. Bezrobocie jako zjawisko społeczne, w którym część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów (niskie lub nieadekwatne wykształcenie do potrzeb rynku pracy, niemożność dojazdów do pracy poza miejscem zamieszkania ze względu na brak komunikacji) ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co znajduje odzwierciedlenie w przejawiających się w rodzinie problemach opiekuńczo-wychowawczych, przemocą, uzależnieniami. Wśród innych czynników, które w największym stopniu determinują trudną sytuację wielu rodzin wymienić należy: niskie zarobki i świadczenia emerytalno-rentowe, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, uzależnienia, stan rodziny – wielodzietność, samotne wychowywanie dzieci.

Jednym z najważniejszych zadań z zakresu pomocy społecznej jest udzielanie pomocy osobom i rodzinom w celu przezwyciężenia ich trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać. Rodziny obejmowane są pomocą w formie pracy socjalnej, pomocy rzeczowej oraz zasiłkami finansowymi. Liczbę rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy przedstawia tabela 2.

Tabela 2: Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy w latach 2016 – 2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin	114	114	95
Liczba osób w rodzinach	262	249	197
% w stosunku do liczby ludności zamieszkującej w Gminie *	2,23	2,24	1,89

*stan ludności na : 31 grudnia 2016 r. - 5 123
 31 grudnia 2017 r. - 5 067
 31 grudnia 2018 r. - 5 012



Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w porównaniu do lat ubiegłych znacznie zmalała.

O wejściu w system pomocy społecznej w głównej mierze, w przypadku większości rodzin, decyduje niski poziom posiadanych dochodów, brak pracy lub świadczeń społecznych. Najpoważniejszą trudnością życiową klientów pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód od 1 października 2018 r. na osobę nie przekracza **528,00 zł** było 514,00 zł oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza **701,00 zł** było 634,00 zł, żyją w ubóstwie. Kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata. Kolejna będzie miała miejsce w 2021 r. Przyznanie pomocy następuje w formie decyzji administracyjnej, wydawanej na wniosek klienta, w oparciu o przeprowadzony przez pracownika socjalnego rodzinny wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby oczekującej pomocy. Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego itp. Obszary te wpływają destruktywnie na funkcjonowanie rodziny.

Wśród adresatów pomocy społecznej dużą grupę stanowią ludzie w wieku aktywności zawodowej, którzy z powodu braku lub podejmowania zatrudnienia za niskie wynagrodzenie nie dysponują wystarczającymi środkami aby utrzymać rodzinę. Trudności ze znalezieniem pracy wiążą się z bardzo niskim wykształceniem, brakiem np.: doświadczenia, kwalifikacji zawodowych, aspiracji zawodowych lub ich spadkiem spowodowanym długotrwałym bezrobociem, często wszystkich członków rodziny.

Tabela 3: Struktura rodzin objętych pomocą w latach 2017-2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	
		2017	2018
1.	Rodziny z dziećmi w tym:	114	95
	- wielodzietne	7	10

	- niepełne	19	12
2.	Rodziny emerytów i rencistów	35	33

Wśród rodzin objętych pomocą znaczącą pozycję zajmują rodziny z dziećmi oraz rodziny emerytów i rencistów.

Rodziny niepełne stanowią grupę najbardziej zagrożoną niedostatkiem. Zatrudnienie rodzica nie stanowi jeszcze ochrony przed ubóstwem. Natomiast dzięki Programowi 500 plus zauważalnie poprawiła się sytuacja finansowa przede wszystkim najbiedniejszych rodzin naszej gminy. Rodziny pobierające świadczenie wychowawcze, znacznie ograniczyły korzystanie z zasiłków celowych. Można wnioskować, iż świadczenie wychowawcze w dużym stopniu przyczyniło się do poprawy ich sytuacji finansowej, natomiast brak wytycznych dot. sposobu wykorzystania świadczenia powoduje, iż środki te mogą być wykorzystane dowolnie, oczywiście według potrzeb rodzin. Z analizy rodzin korzystających z pomocy społecznej tut. Ośrodka wynika, iż jednej strony rodziny zwiększyły wydatki na zaspokojenie swoich podstawowych potrzeb, takich jak żywność, opieka nad dziećmi oraz transport. Z drugiej strony, wzrosły także ich wydatki na edukację (w tym na sprzęt komputerowy) oraz zdrowie.

Liczba rodzin otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe oczekujących wsparcia utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Wśród rodzin emerytów i rencistów dominują gospodarstwa jednoosobowe. Jest to skutek otrzymywanych zbyt niskich świadczeń w stosunku do aktualnych kosztów utrzymania i leczenia. Zapewnienie odpowiedniego poziomu świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego oraz świadczeń z zakresu ochrony zdrowia pozostaje poza kompetencjami samorządu gminy i wymaga odpowiednich ogólnokrajowych strategii działania. W niniejszym obszarze ta grupa społeczna wspierana jest poprzez system pomocy społecznej i udzielane w jego ramach świadczenia finansowe i pozafinansowe. Do negatywnych zjawisk, które mają wpływ na funkcjonowanie rodziny należy alkoholizm oraz idąca za tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność występuje najczęściej wspólnie z innymi niekorzystnymi zjawiskami np. z długotrwałym bezrobociem.

Rodziny obejmowane są pracą socjalną, usługami opiekuńczymi, pomocą rzeczową, w tym w formie korzystania z bezpłatnych posiłków oraz zasiłkami finansowymi.

Mimo podejmowanych w coraz większym zakresie działań aktywizujących klientów pomocy społecznej, nadal istotnym elementem pomocy są świadczenia pieniężne, pozwalające przezwyciężyć bieżące trudności. Zasiłki finansowe były udzielane w szczególności

z przeznaczeniem na zakup żywności, leków, opału, a także opłatę czynszu, energii i innych mediów. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach w roku 2018 podpisał z Kołem Bielicim Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Bielicach porozumienie, które w ramach współpracy prowadziło dystrybucję żywności wśród mieszkańców naszej Gminy korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 4: Rodzaje i koszty świadczeń w -2017 r. , - 2018r.

Lp.	Rodzaje świadczeń	Koszt świadczeń 2017r.	Koszt świadczeń 2018r.
	<u>ZADANIA ZLECONE</u>	<u>3 982 932,52 zł</u>	<u>4 031 771,58 zł</u>
	z tego:		
<u>2010- dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej</u>		3 617 917,01 zł	3 721 089,04 zł
Świadczenia rodzinne		3 615 926,55 zł	3 719 815,13 zł
1.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne od świadczeń rodzinnych	8 148,78 zł	14 030,35 zł
2.	Świadczenia rodzinne	978 846,60 zł	1 056 063,96 zł
3.	Fundusz alimentacyjny	206 234,23 zł	186 164,95 zł
4.	Świadczenia wychowawcze 500+	2 422 696,94 zł	2 306 192,87 zł
5.	Świadczenie Dobry Start 300+	- zł	148 510,00 zł
6.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	- zł	8 853,00 zł
Pomoc Społeczna - dodatek energetyczny		1 990,46 zł	1 273,91 zł
<u>2030- dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin</u>		365 015,51 zł	310 682,54 zł
Pomoc Społeczna		358 678,96 zł	304 263,54 zł
1.	Zasilki okresowe	73 163,89 zł	32 794,45 zł
2.	Zasilki stałe	122 540,34 zł	124 491,54 zł
3.	Dożywianie 80 %	72 000,00 zł	50 000,00 zł
4.	Składki zdrowotne za podopiecznych	10 908,75 zł	10 987,55 zł
5.	Ośrodek Pomocy Społecznej	80 065,98 zł	85 990,00 zł
Wpieranie rodziny – asystent rodziny		19 201,66 zł	8 943,00 zł
1.	Program asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej	6 336,55 zł	6 419,00 zł

2.	Program asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej środki z Funduszu Pracy	12 865,11 zł	2 524,00 zł
ZADANIA WŁASNE		<u>997 230,71 zł</u>	<u>977 259,60 zł</u>
z tego:			
Pomoc społeczna		352 549,94 zł	334 199,30 zł
1.	Zasilki celowe	49 150,00 zł	35 196,35 zł
2.	Dodatki mieszkaniowe	30 603,35 zł	22 489,24 zł
3.	Dożywianie 20 %	18 000,00 zł	12 500,00 zł
4.	Schronisko, prace społ – użyteczne PUP, bank żywności	51 492,12 zł	62 628,41 zł
5.	Domy Pomocy Społecznej – opłata za pobyt	142 181,72 zł	140 308,30 zł
6.	Usługi opiekuńcze – porozumienie z PKPS	61 122,75 zł	61 077,00 zł
Punkt konsultacyjno - terapeutyczny		108 644,81 zł	113 978,36 zł
1.	Przeciwdziałanie alkoholizmowi – punkt konsultacyjno-terap.	27 459,78 zł	15 615,72 zł
2.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zespół interdyscyplinarny	21 199,40 zł	20 729,59 zł
3.	Wspieranie rodziny, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowcze , Asystent rodziny	59 985,63 zł	77 633,05 zł
Opiekun dzienny		8 874,74 zł	- zł
- projekt „Powrót do zatrudnienia”			
Projekt UE Po-MOC ma MOC!		- zł	11 562,50 zł
Ośrodek Pomocy Społecznej		536 035,96 zł	517 519,44 zł
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	536 035,96 zł	517 519,44 zł
OGÓLEM:		4 980 163,23 zł	5 009 031,18 zł

Pomoc środowiskowa dla osób chorych, niepełnosprawnych, starszych.

Jednym z zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym jest świadczenie usług opiekuńczych. Usługi te obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę pielęgnacyjną, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

W 2018 r. Ośrodek podpisał umowę ze stowarzyszeniem tj. Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Opolski Zarząd Wojewódzki w Opolu w zakresie organizowania usług opiekuńczych na terenie gminy. Z usług opiekuńczych na terenie gminy Tułowice w 2018 r. skorzystało 18 osób. Obserwujemy zainteresowanie środowiska na zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze. Osoby, które wymagały całodobowej opieki i pielęgnacji umieszczane były w zakładach opieki leczniczej i domach pomocy społecznej. W związku z zapotrzebowaniem na usługi opiekuńcze, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 r. za pośrednictwem wyspecjalizowanej firmy PROMYK NADZIEI TERAPIA I POMOC SPECJALISTYCZNA S.C. udzielał wsparcia 2 osobom. Środki przeznaczone na ten cel pochodziły z dotacji celowych przeznaczonych na zadania z zakresu administracji rządowej.

Wzrasta liczba osób kwalifikujących się do umieszczenia w domach pomocy społecznej. Do końca 2018 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywało 5 mieszkańców naszej Gminy, a z rozeznania środowiska wynika, iż planowane są kolejne osoby do umieszczenia w DPS.

Pracownicy Ośrodka udzielali pomocy w sporządzaniu wniosków do PFRON w Opolu, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu w celu pozyskania środków finansowych na zakup sprzętu rehabilitacyjnego oraz uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Dożywianie dzieci, młodzieży i dorosłych

W Gminie Tułowice w 2018 r. kontynuowano realizację Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Po raz kolejny uzyskano zgodę Wojewody Opolskiego na zwiększenie udziału środków finansowych z budżetu państwa z obligatoryjnych 60 % do 80 %, co pozwoliło zmniejszyć wkład własny do 20 % i zaoszczędzić środki gminne.

Pełny koszt realizacji w/w Programu wyniósł **62 500,00 zł**. W ramach Programu wydatkowano:

- na dożywianie dzieci i młodzieży, innych osób: **23 751,00 zł**,
- na zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup żywności: **38 749,00 zł**.

Na realizację Programu Gmina Tułowice pozyskała od Wojewody środki finansowe w wysokości **50 000,00 zł**, a z budżetu gminy Tułowice przeznaczono **12 500,00 zł**.

W ramach przeprowadzonego rozeznania rynku- zapytania ofertowego zawarto umowę z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym Marian Oleksa „Na Wyspie” na przygotowanie posiłków w formie cateringu osobom potrzebującym i przebywającym na terenie gminy Tułowice. Z pomocy tej średnio dziennie korzystało 6 osób.

Praca socjalna

Ośrodek świadczył pracę socjalną poprzez podejmowanie działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku. Wiele działań prowadzonych w ramach

pracy socjalnej przez Ośrodek przynosi pozytywne efekty w postaci podjęcia pracy zarobkowej, odejścia od systemu pomocy społecznej na pewien czas, poprawy funkcjonowania rodzin czy wzmocnienia poczucia własnej wartości. Najwyższy poziom natężenia pracy socjalnej odnotowano w obszarze bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i gospodarowania budżetem domowym, podjęcia pracy, podjęcia leczenia, a kolejnym wymagającym wysokiego nakładu pracy był obszar przemocy w rodzinie.

Pracownicy socjalni tut. Ośrodka motywowali osoby bezrobotne do podjęcia zatrudnienia, podnoszenia lub nabywania kwalifikacji zawodowych na kursach i szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu. Przekazywali informacje o aktualnych ofertach pracy, spotkaniach z pracodawcami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu w okresie **od 01.03.2018 r. do 30.11.2018 r.** po raz kolejny realizował prace społecznie użyteczne na terenie Gminy Tułowice. Celem prac społecznie użytecznych było uaktywnienie osób długotrwale bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej. Ogółem przepracowano **2 550** godzin. Gmina Tułowice wydatkowała na ten cel kwotę **20 984,00 zł**, natomiast zrefundowano ze środków Powiatowego Urzędu Pracy kwotę 12 590,40 zł. Faktyczny koszt Gminy związany z realizacją prac społecznie użytecznych wyniósł w 2018 r. **8 393,60 zł**.

Ważnym elementem pracy socjalnej są zadania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2018 roku szczególny nacisk kładziono na zwiększenie skuteczności współpracy służb i instytucji działających w tym obszarze, podniesienie świadomości społeczeństwa. Przemoc w rodzinie stanowi obecnie jedną z istotniejszych kwestii społecznych. Jest zjawiskiem, które dotyka każdą grupę społeczną. Czynnikiem sprzyjającym przemocy jest ubóstwo i alkoholizm. Głównie w tych rodzinach dochodzi do tzw. przemocy gorącej, mającej gwałtowny przebieg, objawiającej się wybuchami agresji, brutalnością. Przemoc ma najczęściej postać przemocy fizycznej i psychicznej, w dalszej kolejności materialnej i seksualnej.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został powołany w 2011 roku podejmował skoordynowane, wielokierunkowe działania mające na celu udzielanie pomocy rodzinom, w których miała miejsce przemoc. Do Zespołu wpływają Niebieskie Karty z całej gminy, wypełnione przez różne służby w związku z ujawnieniem przemocy. Szczegółowe dane o jego pracy zostały zawarte w informacji przedłożonej Radzie Miejskiej przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej otrzymują wsparcie w postaci asystenta rodziny, porad psychologa, które były udzielane w siedzibie Ośrodka lub miejscu zamieszkania osób zainteresowanych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach w celu rozszerzenia swojej oferty pomocowej o dodatkowe formy wsparcia dla mieszkańców gminy Tułowice podejmuje dodatkowe zadania w formie realizacji różnego rodzaju projektów. Dzięki tym projektom możemy rozszerzyć współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na polu pomocy społecznej

Ośrodek od 1 maja 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r. realizuje w partnerstwie projekt pod nazwą „Po-MOC ma MOC!” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Działanie 8.1. Dostęp do wysokiej jakości

usług społecznych i zdrowotnych, w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Realizatorem projektu jest Spółdzielnia Socjalna „Parasol” z siedzibą w Jędrzychowie w partnerstwie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grodkowie oraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tułowicach. Celem projektu jest udzielenie kompleksowego wsparcia 20-stu rodzinom zamieszkującym gminy: Grodków i Tułowice przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym sytuacji zagrożenia utraty opieki nad dziećmi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach jako partner projektu „Po-MOC ma MOC!” objął wsparciem 6 rodzin (20 osób w rodzinie, w tym 13 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, objętych już wsparciem asystenta rodziny. W ramach tego projektu realizowane były następujące formy wsparcia:

- objęcie wsparciem terapii psychologicznej,
- objęcie wsparciem terapii z pedagogiem,
- objęcie wsparciem terapeuty uzależnień,
- objęcie wsparciem mediatora,
- objęcie wsparciem w ramach pomocy prawnej,
- objęcie wsparciem w ramach poradnictwa prawno-obywatelskiego,
- objęcie wsparciem doradcy zawodowego,
- udział w spotkaniach mających na celu przeciwdziałanie izolacji zwanych grupami wsparcia/samopomocowymi.

Aby wzmocnić wsparcie w ramach projektu uczestnicy projektu wzięli udział m. in:

- wspólny dwudniowy wyjazd z uczestnikami z Grodkowa do Suchej Beskidzkiej i Parku Rozrywki w Zatorze, mający na celu integrację całej rodziny, wspólna zabawa andrzejkowa w z uczestnikami z gminy Grodków,
- wspólne wyjścia rodzinne np.: do teatru we Wrocławiu i kina do Opolu, kręgle w Niemodlinie,
- warsztaty integracyjne np.: przygotowywanie ozdób świątecznych.

W ramach projektu doposażyliśmy biuro asystenta rodziny w sprzęt (komputer) oraz zabawki i artykuły dla dzieci, co pozwoliło, że uczestnicy chętniej przychodzili z dziećmi na spotkania.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze.

Tabela 6: Rodzaje i koszty świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i świadczeń wychowawczych

Nazwa świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
		[zł]		[zł]
		2017 rok	2018 rok	
Zasiłki rodzinne	2289	264 868,00 zł	2345	268 701,00 zł
Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	1039	128 316,00 zł	992	125 685,00 zł
urodzenia dziecka	14	14 000,00 zł	15	15 000,00 zł

opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	47	18 573,00 zł	64	22 618,00 zł
samotnego wychowywania dziecka	93	17 443,00 zł	63	12 159,00 zł
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	63	6 350,00 zł	126	13 000,00 zł
rozpoczęcia roku szkolnego	130	13 000,00 zł	110	11 000,00 zł
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	7	791,00 zł	0	- zł
w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.				
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	266	18 354,00 zł	247	17 043,00 zł
w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły				
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	419	39 805,00 zł	367	34 865,00 zł
Zasilki pielęgnacyjne	829	126 837,00 zł	919	145 540,00 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	111	156 066,00 zł	155	226 486,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	23	11 893,00 zł	15	7 497,00 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	46	46 000,00 zł	33	33 000,00 zł
„Złotówka za złotówkę”	338	18 199,00 zł	534	28 176,00 zł

Świadczenia rodzicielskie	177	162 747,00 zł	151	137 732,00 zł
Świadczenie jednorazowe "Za życiem"	1	4 000,00 zł	1	4 000,00 zł
Zasilek dla opiekuna	12	6 240,00 zł	12	6 440,00 zł
Składki społeczne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasilek opiekuńczy, zasilek dla opiekuna	94	30 002,00 zł	238	58 912,00 zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	429	200 640,00 zł	380	180 580,00 zł
Świadczenia wychowawcze	4799	2 386 354,52 zł	4570	2 271 590,00 zł
Świadczenie Dobry Start	0	- zł	479	143 700,00 zł
Ogółem:	11 225	3 666 478,52 zł	11 816	3 638 039,00 zł

W 2018 roku w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych sporządzono: 67 wniosków do Prokuratury Rejonowej w Opolu; 1 wniosek do Starosty Opolskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika; 2 zobowiązania do zarejestrowania w PUP; 2 informacje do Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego; przekazano 85 informacji do komorników, dot. dłużników alimentacyjnych, 45 informacji do organów właściwych dłużników, przeprowadzono 9 wywiadów z dłużnikami alimentacyjnymi, sporządzono 12 wniosków o udostępnienie danych, wydano 5 decyzji uznających dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, przekazano informacje o zobowiązaniach 73 dłużników alimentacyjnych, do 5 biur informacji gospodarczej.

Podsumowanie

Ośrodek koordynował realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tułowice na lata 2018-2028 i gminnych programów:

- Wspierania Rodziny na lata 2017-2019,
- Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Tułowice na lata 2016-2020,

Od kilku lat na Ośrodki Pomocy Społecznej nakładane są coraz to nowe zadania, a rok 2018 przyniósł wiele zmian w ustawach: o pomocy społecznej, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o świadczeniach rodzinnych oraz wprowadzono rozporządzenie

Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (tj. Dz. U. z 2018r. poz. 1061).

Wydłużono okres przyjmowania wniosków na świadczenia wychowawcze, rodzinne i fundusz alimentacyjny co spowodowało konieczność zmodyfikowania pracy pracowników działu świadczeń, a także nałożono nowe zadanie tj. wypłatę świadczenia „Dobry start” 300+, którym zajął się dział księgowy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowice.

Nowe regulacje nakładają na urzędników działu świadczeń obowiązek szczegółowej weryfikacji danych zawartych w składanych wnioskach, co wiąże się z dodatkowym nakładem pracy mającym wpływ na tempo wydawania decyzji administracyjnych.

Obserwujemy u wielu osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej brak aktywności, bierność a nawet lęk przed podjęciem zatrudnienia, niskie poczucie wartości. Cechy te są szczególnie zauważalne u osób długotrwale bezrobotnych. Dlatego też w dalszym ciągu będą podejmowane działania na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, w szczególności poradnictwo w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych umożliwiających powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową. Niekorzystne tendencje występujące w naszej społeczności tj. bezrobocie, problemy związane z uzależnieniami będą stanowić o zakresie i formach pracy z klientami tutejszego Ośrodka.

Innym bardzo ważnym zadaniem będzie praca z uzależnionymi klientami pomocy społecznej poprzez motywowanie ich do podjęcia kontaktu z terapeutami ds. uzależnień, psychologiem, podjęcia leczenia odwykowego. Planowane jest również wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dzieci lub powrotu do niej dzieci.

Określenie zadań do realizacji w 2019 r. opiera się na analizie potrzeb, zasobów instytucjonalnych i kadrowych oraz diagnozie problemów społecznych, przy uwzględnieniu zmian w obowiązujących przepisach prawa. Na bieżąco gromadzone są dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej i zdrowotnej mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka oraz identyfikowane są potrzeby i braki w zabezpieczeniu potrzeb mieszkańców w sferze socjalnej.

Sporządziła : Ewa Ziubrzycka-Bień

Tułowice, 16 kwietnia 2019 r.